

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ДНІПРОВСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»
ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»**

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Голова приймальної комісії,

ректор КЗВО «Дніпровська академія
неперервної освіти» ДОР»

 В. В. Сиченко
«13 жовтня» 2020

**ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
З ОСНОВ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ ТА СПЕЦІАЛЬНОЇ
ПЕДАГОГІКИ**

для прийому на навчання за освітньо-професійною програмою підготовки
магістра зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки»
спеціалізація «Інклюзивна освіта, спеціальна педагогіка»

Дніпро, 2020

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.

Розділ 1. Програма фахового вступного випробування з основ інклюзивної освіти та спеціальної педагогіки.

Розділ 2. Критерії оцінювання знань вступників.

Розділ 3. Список рекомендованої літератури.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Фахове вступне випробування - форма вступного випробування, яка передбачає перевірку здатності вступника до опанування навчальної програми на основі здобутих раніше компетентностей.

Форма проведення фахового вступного випробування – тестування (за змістом поданої нижче програми).

Тривалість виконання тестових завдань - до 2-х астрономічних годин.

Система оцінювання. Для оцінювання відповідей вступників використовується 100-бальна шкала. Мінімальна позитивна оцінка вступного випробування складає 60 балів.

Тести містять завдання трьох типів:

- з єдиною правильною відповіддю (закритого типу);
- з кількома правильними відповідями (закритого типу);
- на надання визначення(відкритого та закритого типу).

До пакету тестових завдань додаються відповіді на питання (ключі до тестових завдань).

Тестування може проводитись з групою, у якій не більше 30 вступників.

Перед початком тестового випробування з вступниками проводиться інструктаж:

- уважно прочитати тестове завдання;
- вибрати правильну (правильні відповіді);
- відповідь записати чітко та розбірливо;
- в процесі тестового випробування забороняється спілкування вступників один з одним;
- час виконання тестових завдань не повинен перевищувати двох академічних години;

Під час проведення тестування не допускається користування електронними приладами, підручниками, посібниками та іншими матеріалами, не передбаченими рішенням Приймальної комісії. У разі використання вступником під час вступного випробування сторонніх джерел інформації (у тому числі підказки), він відсторонюється від участі у вступному випробуванні .

Після закінчення роботи над завданнями вступник здає письмову роботу, про що розписується у відомості одержання і повернення письмової роботи.

РОЗДІЛ 1. ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ З ОСНОВИ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ ТА СПЕЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ

Тема 1. Освітня інтеграція: понятійно-термінологічні визначення.

Підходи до освіти: особливості традиційного та інклюзивного підходів до освіти. Визначення понять «інтеграція», «соціальна інтеграція», «освітня інтеграція», «інклюзія», «соціальна інклюзія», «освітня інклюзія», «інклюзивна освіта», «інклюзивне навчання», «інтегроване навчання», «особливі потреби» та ін.

Тема 2. Становлення і розвиток освітньої інтеграції за кордоном та в Україні.

Еволюція ставлення суспільства та держави до осіб з психофізичними порушеннями і становлення системи спеціальної освіти. Досвід упровадження інклюзивної освіти в різних країнах світу. Особливості розвитку інклюзивної освіти в Україні.

Тема 3. Міжнародне законодавство у сфері навчання і виховання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітньому просторі.

Міжнародна політика і законодавча база освітньої інтеграції. Основні міжнародні документи у галузі прав людини, міжнародне законодавство у сфері освіти дітей з порушеннями психофізичного розвитку: Конвенція ООН про права дитини, Конвенція ООН про права людей з інвалідністю.

Тема 5. Моделі інклюзивної освіти у різних країнах світу.

Досвід упровадження інклюзивної освіти у західноєвропейських системах загальної середньої освіти. Досвід упровадження інклюзивної освіти у країнах пострадянського простору. Моделі інклюзивної освіти у країнах з високим рівнем розвитку освітніх систем.

Тема 6. Цінності інклюзивної освіти.

Цінності інклюзивної освіти. Роль школи у просуванні інклюзивних цінностей. Прийняття дітей з особливими потребами у закладах освіти та спільнотах.

Тема 7. Особливі освітні потреби: визначення, класифікація.

Поняття про особливі освітні потреби. Класифікація особливих освітніх потреб ЮНЕСКО. Підходи до особливих освітніх потреб у Міжнародній Класифікації Функціонування, Обмежень Можливостей і Здоров'я. Класифікація дітей за українським законодавством, яким необхідно надавати особливі освітні потреби. Особливі освітні потреби, пов'язані з особливою організацією освітнього процесу. Особливі освітні потреби, пов'язані з подоланням труднощів у розвитку, соціалізації та адаптації.

Тема 8. Науково-теоретичні засади спеціальної педагогіки.

Спеціальна педагогіка як галузь педагогічної науки про навчання, виховання і розвиток осіб з особливими освітніми потребами. Об'єкт, предмет, мета і завдання спеціальної педагогіки як науки. Зв'язок спеціальної педагогіки з іншими науками. Галузі спеціальної педагогіки (сурдопедагогіка, тифлопедагогіка, олігофренопедагогіка, логопедагогіка, психокорекційна педагогіка, ортопедагогіка, аутизмпедагогіка). Сучасна термінологія в умовах оновленої гуманістичної парадигми спеціальної педагогіки. Основні поняття спеціальної педагогіки (порушення, дизонтогенез, корекція, компенсація, соціалізація, абілітація та реабілітація, особи з особливими освітніми потребами, корекційно-компенсаторна робота, корекційна спрямованість навчання тощо). Теоретичні засади спеціальної педагогіки (дефектології). Наукові концепції Л.С. Виготського та їх значення для становлення і розвитку спеціальної педагогіки (дефектології). Концепція про культурно-історичне походження психіки та формування вищих психічних функцій, концепція про загальні та специфічні закономірності психічного розвитку в нормі та патології, концепція про провідну роль навчання в розвитку дитини.

Тема 9. Основи дидактики спеціальної педагогіки

Особливі освітні потреби і зміст спеціальної освіти. Особливості реалізації загально педагогічних принципів організації освіти і управління пізнавальною діяльністю в системі спеціальної освіти. Загальнопедагогічні принципи корекційно-розвивальної освіти. Основні принципи спеціальної педагогіки. Принцип розвивального навчання. Принцип єдності діагностики і корекції порушень в розвитку. Принцип врахування співвідношення первинного порушення і вторинних відхилень у розвитку дитини. Генетичний принцип. Принцип корекційно-компенсаторної спрямованості навчання. Принцип соціально-адаптаційної спрямованості навчання. Принцип діяльнісного підходу у навчанні та вихованні. Принцип раннього початку корекційно-педагогічного впливу. Принцип педагогічного оптимізму. Принцип диференційованого та індивідуального підходу. Принцип необхідності спеціального педагогічного керівництва.

Форми організації навчання дітей з особливими освітніми потребами.

Тема 10. Особливості індивідуалізації розвитку, навчання і виховання дітей з особливими освітніми потребами

Значення організації спостережень за дитиною. Планування процесу формального оцінювання. Особливості співпраці батьків, вчителів, фахівців під час спостереження, оцінювання дитини. Використання результатів спостереження і оцінювання. Індивідуалізоване навчання, методи індивідуалізованого навчання, особливості складання індивідуальної програми розвитку дитини з особливими освітніми потребами.

Тема 11. Особливості взаємодії навчального закладу та сім'ї, яка виховує дитину з особливими освітніми потребами

Особливості організації співпраці навчального закладу з родинами, котрі виховують дітей з особливими освітніми потребами. Стратегія партнерського співробітництва педагогів та батьків. Особливості спілкування з родинами. Технології підтримки родин. Механізми залучення батьків до корекційно-розвивальної роботи. Створення команди психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами.

РОЗДІЛ 2. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

Всього тестових завдань – 20.

Критерії оцінювання: відповідь правильна – 5 балів;
відповідь неправильна – 0 балів.

Мінімальна позитивна оцінка вступного випробування складає 60 балів (тобто вступник повинен правильно відповісти на 12 тестових завдань).

Максимальна позитивна оцінка вступного випробування складає 100 балів (тобто вступник повинен правильно відповісти на 20 тестових завдань).

РОЗДІЛ 3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України «Про освіту».
2. Асистент учителя в інклюзивному класі: навчально-методичний посібник [Електронний ресурс] / Н.М. Дятленко, Н.З. Софій, О.В. Мартинчук, Ю.М. Найда, під заг. ред. М.Ф. Войцехівського.- К.: ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. – 172 с. – Режим доступу: http://nmcio.ipro.kubg.edu.ua/wp-content/uploads/2015/05/Assist_teacher_4_All_print.pdf
3. Інклюзивна освіта від А до Я: poradnik для педагогів і батьків / Укладачі Н. В. Заєркова, А. О. Трейтяк. – К., 2016. – 68 с.
4. Інклюзивна школа: особливості організації та управління: [навч.-метод. посібник] / А.А. Колупаєва, Н.З. Софій, Ю.М. Найда та ін./ За заг. ред. Л.І. Даниленко. – К.: 2007. – 127 с.
5. Колупаєва А.А. Діти з особливими освітніми потребами та організація їх навчання : наук.-метод. посіб. / А.А. Колупаєва, Л. О. Савчук. –К. : Наук. світ, 2010. –196 с.
6. Колупаєва А.А. Педагогічні основи інтегрування школярів з особливостями психофізичного розвитку у загальноосвітні навчальні заклади: [монографія] / Алла Анатоліївна Колупаєва. – К.: Педагогічна думка, 2007. – 458 с.
7. Липа В.А. Основы коррекционной педагогики: [учебное пособие] / Владимир Александрович Липа. – Донецк: Лебедь, 2002. – 327 с.
8. Синьов В.М. Корекційна психопедагогіка. Олігофренопедагогіка: [підручник] / Віктор Миколайович Синьов. – Частина I – Загальні основи корекційної психопедагогіки (олігофренопедагогіки). – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова. 2007. – 238 с.
9. Спеціальна педагогіка: [понятійно-термінологічний словник] / За ред. акад. В.І. Бондаря. – Луганськ: Альма-матер, 2003. – 436 с.

Інформаційні ресурси

1. "Для всіх, хто навчається." Велика бібліотека навчально-методичної літератури. <http://metodportal.net>
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського. <http://www.library.edu.ua.net>
3. www.ispukr.org.ua – сайт Інституту спеціальної педагогіки НАПН України

Зразок тестового завдання з еталоном відповіді

ШИФР _____

(штамп вищого навчального закладу)

Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки

Фаховий іспит

Навчальна дисципліна основи інклюзивної освіти та спеціальної педагогіки

Примітка. Підписувати, робити будь-які примітки,
що розшифровують роботу, забороняється.

Максимальний бал за окреме завдання – 5.

1. Закінчить визначення:

Інклюзивна освіта – це _____.

2. Курикулум – це

а) загальна концепція навчання дітей з особливими потребами, що визначає знання, вміння, установки та методи їх формування;

б) новий засіб реалізації процесу навчання, в основу якого покладено використання сучасних інформаційних та телекомунікаційних технологій, що дозволяють навчатись на відстані без безпосереднього, особистого контакту між викладачем і учнем;

в) це індивідуалізований процес передавання і засвоєння знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини.

а	+
б	
в	

3. Супровід – це

а) комплексний метод, в основі якого лежить єдність чотирьох функцій: діагностики істоти виниклої проблеми; інформації про можливі шляхи вирішення проблеми; консультацій на етапі прийняття рішення і вироблення плану вирішення проблеми; первинної допомоги при реалізації плану рішення;

б) взаємодія супроводжуючого і супроводжуваного, спрямоване на дозвіл життєвих проблем супроводжуваного;

в) всі варіанти правильні.

а	
б	
в	+